

[Jens Chr. Christensen.]

ikke i stand til at afgøre. Men en erstatning i form af nedsættelse af ejendomsskatten vil efter min mening være forkert; principielt er vi fra vor side imod enhver ejendomsbeskatning — vi skal have den fjernet engang før eller siden, og om ikke tidligere så når vi får magt dertil. I hvert fald, hvis vi giver erstatning i form af nedsættelse af ejendomsskatten for de pågældende lods-ejere, bliver resultatet jo, at de øvrige, som skal betale ejendomsskat, får deres skat forøget, og derfor må det være rigtigt, at erstatningen falder i form af betaling fra staten.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Lund Jensen: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændringer i lukkeloven.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1201, fremsættelsen i tidenden sp. 1865).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Albertsen: Det forslag til ændringer af eller rettere supplement til den gældende lukkelov, som den højtærede handelsminister har fremsat for det høje folketing, kan jeg på socialdemokratiets vegne tilsiige velvillig behandling af.

Når den højtærede handelsminister i sin fremsættelsestale anfører, at han ikke med dette lovforslag ønsker at lægge op til en større debat om den nu 10 år gamle lukkelov, forstår jeg det meget vel. Lukkeloven er et kærkomment diskussionsemne for alle interesserede i vort land, og alle kredse i befolkningen er mere eller mindre interesserede i lukkeloven og dens virkninger — det er jo en lov, som hver enkelt borger daglig mær-

ker virkningen af. Jeg er imidlertid overbevist om, at det overvældende flertal i folketinget, der ved behandlingen af lukkeloven i 1950 stemte for den, er usvækket, ja, det er måske oven i købet blevet yderligere styrket. Det eneste, som dengang gav anledning til uoverensstemmelser, var jo det spørgsmål, om weekend skulle gennemføres kl. 14 eller kl. 16 efter vedtagelse i de respektive kommunalbestyrelser. Resultatet blev som bekendt, at flertallet vedtog at gennemføre lukning kl. 14 om lørdagen. Men ikke alene var der et overvældende flertal bag denne afgørelse i det høje folketing, der var det utvivlsomt også i befolkningen. Erfaringerne i de forløbne 10 år har da også vist glæde og tilfredshed blandt de i denne lov mest interesserede parter, nemlig medhjælperne og handelens folk — og jeg tror også at kunne sige, at forbrugerne har indset rigtigheden og nytten af denne lovgivning.

Det var meget bange anelser og næsten uhyggelige trusler, som landbrugets organisationer gav udtryk for i 1950: gennemførelsen af lovfæstet weekend ville berede landbruget store vanskeligheder og skabe øget affolkning af landbruget. Og industriens og håndværkets repræsentanter var ikke mindre dystre i deres forudsigelser, idet de om en lovfæstet lukning kl. 14 anførte, at den ville medføre en afkortning af arbejdsugen, hvorved produktionen ville gå ned og genopbygningen hæmmes, og at denne udvikling ville få alvorlige økonomiske konsekvenser for samfundet.

Jeg tror, at alle i dag må erkende, at disse dystre udsigter angående forholdene efter indførelse af weekendordning i lukkeloven bestemt ikke er gået i opfyldelse. Tværtimod har denne ordning skabt øget arbejds glæde, større frihed og bedre fritid. Weekenden og weekendtanken har i den grad vundet tilslutning i alle befolkningskredse, at den nu af alle betragtes som et uvurderligt gode.

Det er da også karakteristisk, at det, der nu giver anledning til revision, netop er konsekvensen af weekendens og feriens voksende betydning for os alle. Allerede i den nugældende lov er der bestemmelser, der sikrer forbrugernes særlige ønsker og behov under ophold i de såkaldte sommerbyer; dér kan man jo holde åbent til kl. 18 om lørdagen efter tilladelse af den lokale

[Albertsen.]

politimester — en ordning, som udnyttes i det overvældende flertal af landets udprægede badebyer og sommersteder, men åbenbart også en ordning, som visse af de lederskribenter, der i dagspressen forud for tingets behandling af dette lovforslag har kritiseret den nugældende lov, ikke kender noget til.

En yderligere lempelse i almindelighed af disse regler vil vi fra socialdemokratiets side ikke være med til. Ud over de før nævnte argumenter vil jeg gerne fremhæve, at vi ikke mener, der vil være behov for yderligere længere butiksåbning, fordi den stigende levestandard i det danske samfund også har givet befolkningen bedre muligheder for at foretage større indkøb og opbevare let fordærlige varer i køleskabe, hvilket jo i et stort antal husstande overflødiggør behovet for at foretage de mange små indkøb. Hertil må yderligere føjes, at der er sket en meget betydelig vækst i antallet af automater, og at vareudvalget her nu næsten dækker det meste af dagliglivets behov.

Af disse og mange andre grunde ønsker jeg ikke den nuværende lukkelovs hovedlinje ændret. Dermed være ikke sagt, at vi ikke om nogle år bør se på en eventuel skærpelse som følge af yderligere arbejdstidsnedsættelse i det øvrige erhvervsliv, men herom foreligger intet aktuelt. Loven af 1950 er en god lov, den hviler på et solidt og stort flertal i det høje folketing og i befolkningen, den var resultatet af et meget grundigt og anstrengende udvalgsarbejde, og den har bestået sin prøve.

De ændringer, den højtærede handelsminister nu har fremsat forslag om, tager sigte på at løse to konkrete problemer: for det første på at imødekomme de meget indtrængende ønsker, som Turistforeningen for Danmark og de erhverv, der har særlig føling med turisterne, er fremkommet med, og som går ud på, at turister, der kun opholder sig her i landet på meget kortvarige besøg, som ofte falder i weekenden, til trods for butikslukningen skulle have mulighed for at foretage indkøb af de ting, som turister i særlig grad har lyst til at hjembringe fra Danmark. Turisterhvervet er jo efterhånden for vort land, hvor mærkeligt det end lyder, blevet en ganske betydelig

faktor, der både valutarisk og beskæftigelsesmæssigt spiller en betydelig rolle for store befolkningsgrupper.

I valutaindtægter andrager beløbene, som udenlandske turister lægger her i landet, mellem 700 og 800 mill. kr., et tal, der overstiger danskernes forbrug af udenlandsk valuta til samme formål med ca. 150 mill. kr., altså en særdeles ønskelig og værdifuld indtægtskilde for vor valutakasse.

Det har hidtil ikke som følge af den gældende lukkelov været muligt at tilfredsstille de mange turisternes — navnlig de turisternes, der kun er her på kortvarige besøg — indkøbs- eller souvenirbehov. Det var derfor rimeligt og naturligt, at den daværende formand for Turistforeningen for Danmark, det ærede medlem hr. Reedtz-Thott, den 18. februar 1959 i det høje ting, rejste spørgsmålet om at skabe en løsning. Den daværende handelsminister, den nuværende højtærede finansminister, gav da også et positivt tilsagn, og nu foreligger der et forslag, der stort set skulle tilfredsstille behovet ved at give politiet tilladelse til at bemyndige butikkerne i Hovedbanegården i København og i Kastrup Lufthavn til om aftenen og om søndagen at forhandle de særlige varegrupper, som turisternes indkøb og souvenirønsker omfatter. En sådan ordning kan måske oven i købet gøre Hovedbanegården mere attraktiv end nu, hvilket efter mit skøn er ønskeligt.

For det andet: ved lovforslagets § 8 a foreslås indføjet en bestemmelse i lukkeloven om, at politiet kan tillade, at butikker på de af Det danske Lejrpladsudvalg godkendte lejrpladser må holdes åbne på samtlige ugens dage i tiden fra kl. 6 til kl. 22. Disse butikkers salg er dog begrænset til lejrpladsens beboere, og vareudvalget skal godkendes af handelsministeren.

Antallet af campingpladser forventes i år at passere 275 og antallet af overnatninger at overstige 2 mill., altså meget betydelige tal. Dertil må bemærkes, at ca. 40 pct. af lejrpladsernes publikum er udlændinge. Et meget stort antal af disse campister ankommer ofte efter almindelig selv i badebyer gældende lukketid, og lovforslaget vil derfor imødekomme et stort behov. Selvfølgelig er det ikke meningen, at ethvert skilt på en græsmark, der markerer campingplads, vil kunne berettigede til at etablere

[Albertsen.]

en særlig campingbutik med denne specielle åbningstid. Det vil kun være de af Det danske Lejrpladsudvalg godkendte lejrpladser eller lejrpladser, der kan sidestilles hermed, som kan komme på tale. Politiets aktive medvirken må selvfølgelig forudsættes.

Det problem, som den begunstiggelse, specielt butikkerne i Hovedbanegården får ved disse særlige åbningstider, eventuelt rejser, kan man tænke sig løst ved at overlade de enkelte brancheforeninger at drive disse butikker. Derved vil vel eventuelle misbrug være udelukket.

Vi er altså fra vor side positivt indstillet over for de to beskudne udvidelser af lukkelovens bestemmelser, der her foreslås. Vi er ganske klar over, at disse to udvidelser af lukkelovens bestemmelser ikke helt tilfredsstiller Turistforeningens repræsentant i det af handelsministeriet nedsatte udvalg, men jeg må måske have lov at sige, at uanset at man skal vise hensyn og imødekommenhed over for turisterhvervet, så kan det selvfølgelig ikke være meningen, at man skal indrette hele landet efter de ønsker, turisterne måtte have. Det er jo dog trods alt under denne lukkelov, det har været muligt at forøge antallet af turister og indkassere de betydelige valutaindtægter, så helt skadelig kan den nuværende lukkelov ikke have været.

Uanset ændringsforslagene ringe omfang vil det være nødvendigt med et udvalgsarbejde om ikke af anden grund så af den, at forskellige erhverv i dagspressen og i forskellige medlemsblade har udtrykt ønske om at forelægge deres ønsker for folketingsudvalget.

Imidlertid må denne lovgivnings bestemmelse ses som en helhed; enhver imødekommelse til én gruppe får uvilkårlig omgående virkninger for en anden gruppe. Hvorvidt opregningen af, hvilke varer der kan komme ind under lukkelovens § 4 b og f, skal moderniseres under hensyn til den stedfundne udvikling, må vi vel se på i udvalget. Eksempelvis kan nævnes, at der i § 4 b anføres penne, herunder dog ikke fyldepenne, som en af de varer, kioskerne må forhandle. I 1950, da det blev skrevet, var begrebet penne et andet end i dag. Man kendte godt nok det ny, der var

fremkommet: kuglepenne, i begyndelsen et kostbart redskab; nu koster de fleste kun nogle få kroner. Mon ikke det var rimeligt at fortolke begrebet penne som også omfattende kuglepenne? Jeg anmoder den højtærede handelsminister om en bekræftelse på denne aktuelle fortolkning.

Hvorvidt vareudvalget i hospitalskiosker i henhold til § 4 b svarer til et aktuelt vareudvalg og patienternes rimelige ønsker, må vi vel se på i udvalget.

Med disse ord vil jeg gerne på min gruppes vegne anbefale lovforslaget til hurtig og velvillig behandling.

Anker Lau: Ja, lukkeloven i dens nuværende skikkelse har vi nu levet under i en halv snes år, og med kortere og længere mellemrum opstår der altid en situation, hvor meningene brydes og til tider brydes temmelig voldsomt på dette område. Snart er det forbrugernes organisationer, især de udearbejdende hustruer, som fremfører deres vanskeligheder, snart er det landmændene, der ikke kan komme til byen, og endelig gør også medhjælperne deres naturlige interesser gældende. Det er imidlertid gået således hidtil, at hver gang der har været en sådan periode, har tingene alligevel trukket sig i lave. Der er ingen tvivl om, at detailhandelens store flertal og også medhjælpernes anser den nugældende lukkelov for et meget stort gode, som livet efterhånden trods alle vanskeligheder har tilpasset sig, men i al almindelighed må man nok alligevel, så tit man har lyst til det, fremholde de gode gamle synspunkter, som også vi tidligere har gjort gældende og stadig væk fastholder rigtigheden af, at det inden for handelen må gælde om at sælge mest muligt og indtage den stærkest mulige position i konkurrencen med stormagasiner og al anden stordrift. Men det nytter ikke at fremføre det, for det er i øjeblikket ikke muligt at overbevise nogen om rigtigheden heraf. Vi har hos os aldrig lagt skjul på disse argumenters vægt, og vi mener stadig væk de har en meget betydelig vægt, når man overvejer hele spørgsmålet; men selv om disse vanskeligheder er til stede, tror jeg det alligevel fra alle sider må erkendes — og jeg er derfor enig med den højtærede handelsminister i, at man ikke skal stile imod dyberegående ændringer i øjeblikket —

[Anker Lau.]

at der er en vis balance i forholdet. Principielt er jeg imod, at vi i tinget skal blande os i disse praktiske erhvervsmæssige forhold, som vel nok en lang række andre grupper forstår at ordne inden for deres egne rammer, men skal vi gøre det, må det ske på et grundlag, som detailhandelen, forbrugerne og medhjælperne har kunnet finde hinanden på, og det er som sagt mit indtryk, at den nugældende lukkelov netop bygger på en sådan balancekunst.

Den højtærede minister siger i sin fremsættelse, at der er en lang række virksomheder lige fra automobilhandlere til kiosker, som har ønsket videregående ændringer i loven, og jeg er helt sikker på, at det udvalg, som nu formentlig bliver nedsat, vil få mange besøg. Men jeg må dog mene, at der skal meget stærke kræfter til at bryde den balance, interesserne nu trods alt har fundet frem til. Hermed mener jeg ikke, at der ikke kan foretages visse tilpasninger, efterhånden som tilværelsen ændrer sig; det er i virkeligheden kun det, det foreliggende lovforslag tager sigte på. Jeg vil gerne i denne forbindelse minde om, at her har mit parti fået ret på en række af de områder, vi fremholdt i 1950, da vi netop mente, at udviklingen ville føre noget af det, der her sker, med sig. Når lejrlivet udvikler sig, som sket er, finder jeg det helt i orden, at der foregår en lovændring som den her foreslåede. Jeg anser det også for rigtigt, at man finder en løsning med salg på de centrale steder, hvor den store turiststrøm passerer. Jeg forstår imidlertid, at handelens organisationer ikke hidtil har kunnet tiltræde ændringerne, og da jeg mener, at erhvervslivet, de, der direkte berøres af dette, må have en meget betydelig indflydelse på afgørelsen, vil jeg vente med at tage endeligt standpunkt, indtil vi i det kommende udvalg har hørt detailhandelens argumentation. Jeg vil dog tilføje, at jeg tror, det i længden vil blive meget svært at fastholde modstanden, når man ved, hvorledes disse forhold løses næsten alle andre steder i verden. Endelig må vi også erkende, at handelen, hvor et vist pres opstår, kan finde nye veje, måske uheldige veje, og det er der ingen der er tjent med, allermindst detailhandelen.

Jeg skal med disse bemærkninger tilsige en interesseret behandling i udvalget.

Weikop: Det foreliggende lovforslag er, som den ærede ordfører for socialdemokratiet sagde, et supplement, eller man kan også kaldet det en meget beskedet ændring af lukkeloven. På den ene side tilsigter lovforslaget at legalisere det salg, der rent faktisk har fundet sted både i Kastrup Lufthavn og på Hovedbanegården, indtil der for nogen tid siden blev skredet ind mod denne handel på Hovedbanegården. På den anden side vil lovforslaget tillade handel på de lejrpladser, der har været talt om, men på et begrænset vareområde i en begrænset tid inden for et begrænset tidsrum og til en begrænset kreds af personer.

Når jeg nævner alle disse begrænsninger, er det, fordi jeg gerne vil sige — meget forsigtigt, men alligevel sige det — at jeg synes egentlig, det er en uheldig form for lovgivning. For det første fordi det senere skal fastlægges, hvad der må handles med, med andre ord man kan ikke læse af lovforslaget, hvad man må og ikke må. For det andet fordi salget på lejrpladserne efter min mening næsten øjeblikkelig vil give anledning til overtrædelser, al den stund det bliver uhyre svært at kontrollere, om der kun bliver solgt til lejrpladsens beboere. Og så skal der udarbejdes varelister. Tænk nu, hvis den højtærede handelsminister efter at have forhandlet med erhvervene og med turistforeningerne, og hvem ved jeg, har lavet en vareliste og så måske har glemmt knappenåle eller sikkerhedsnåle eller andre småting på listen, så bliver rent faktisk lejrpladsbutikkernes indehavere lovovertrædere, hvis de sælger sådanne glemte varer. Måske vil den højtærede minister heroverfor sige, at det er mindre hensigtsmæssigt at fastsætte varegrupper i selve loven, for så kan der ikke ændres, uden at loven skal ændres. Hertil vil jeg gerne på forhånd svare, at det er muligt, men at man i så fald hellere bør give loven noget videre rammer. Det vil jeg foretrække fremfor at gøre både kunder og sælgere til lovovertrædere, idet vi ved, at begge parter, både købere og sælgere, kan idømmes bøde, hvis lukkelovens bestemmelser bliver overtrådt.

[Weikop.]

Også jeg mener principielt, at lovforslaget er uheldigt affattet, men når vi alligevel vil medvirke til dets gennemførelse, er det bl. a. af hensyn til, hvad jeg har forstået af bemærkningerne, at den højtærede minister er blevet enig med erhvervsorganisationerne om udformningen af det foreliggende lovforslag, og dernæst må jeg regne med, at der her alene er tale om et forsøg. Skulle det vise sig, at et sådant forsøg falder heldigt ud, så vil det vel være muligt senere, når handelsministeriet har høstet sine erfaringer, at foreslå ændringer i loven, så det af selve lovteksten vil komme til at fremgå, hvad man må eller ikke må. Når jeg sagde, jeg havde det indtryk, at der var enighed mellem organisationerne og ministeriet, må jeg gøre den tilføjelse — jeg tror også, den socialdemokratiske ordfører, det ærede medlem hr. Albertsen, sagde det — at man har det indtryk, at nogle af organisationerne måske gerne ville gå langt videre, netop for at tilgodese et behov, som vel ikke har været af et sådant omfang i 1950, da vi gennemførte lukkeloven. Det er jo åbenbart, at mange ting har ændret sig siden 1950.

Jeg hørte med stor interesse på, hvad det ærede medlem hr. Albertsen sagde om, at nu behøvede man ikke at have så lang åbningstid, for nu havde hele arbejderklassen køleskabe, hvor de kunne opbevare deres indkøb. Det synes jeg er et glimrende fremskridt. Nu kan man lukke butikkerne tidligere, for nu har de så gode kår alle sammen, at de har køleskabe og hvad dertil hører. Det er overordentlig tilfredsstillende at høre. Der er imidlertid mange andre ting, der har ændret sig siden den tid. Jeg skal f. eks. pege på en ting, som jeg tror det ærede medlem hr. Albertsen er enig med mig i, det er kun en mindre ting. Hvis f. eks. hospitalernes besøgstid lægges om, fremsættes der naturligt ønske om, at de besøgende på hospitalerne får mulighed for at foretage indkøb på hospitalets grund, når der er besøgstid. Jeg indrømmer,

at det kun er en meget lille ting, men det er åbenbart, at der kunne nævnes mange andre områder, hvor der er sket forskydninger i handelen og omsætningen siden 1950.

Det ærede medlem hr. Albertsen syntes, at 1950-loven var en god lov, og udtalte sig ret kategorisk om, hvad han ville være med til eller ikke være med til. Det vil jeg nu ikke, for jeg synes, det må fremgå af tiden, hvilke krav der kan stilles. I det hele taget synes jeg, at når en lov har løbet i 10 år, kan der godt være mange ting, som tiden er løbet fra. Jeg skal gerne afstå fra at komme nærmere ind herpå, men jeg vil da gerne sige, at vi for vort vedkommende ikke står fremmed over for det, jeg vil kalde for en smidiggørelse af lukkeloven alle forhold taget i betragtning; men både jeg og den højtærede handelsminister ved udmærket, at der til lukkeloven er knyttet så vidt forskellige interesser, at jeg slet ikke betragter det som noget unaturligt, at den højtærede minister er meget betænkelig ved at lukke op for sluserne i denne anledning her. Derfor skal jeg i modsætning til det ærede medlem hr. Albertsen undlade at fremsætte mine tanker om en eventuel modernisering af lukkeloven, for hvis jeg virkelig gjorde det og gik ind på den tankegang, det ærede medlem hr. Albertsen var inde på, kunne jeg da meget let tænke mig, at den højtærede handelsminister ville sige — jeg ved det ikke, men jeg kunne tænke mig det — ja men sådan nogle spørgsmål må man tage op i en kommission; det er ikke noget nyt, og således kunne, hvis jeg må sige det på den måde, tovtrækkeriet rigtig begynde igen. Jeg for mit vedkommende nærer ikke det fjerreste ønske om en kommission; skulle man senere hen foretage ændringer i lukkeloven, ville jeg langt foretrække, at man kom med forslag til ændringer deri som nu her i dag. Jeg mener ganske vist, at de foreslåede ændringer er ufuldkomne, men all right. Det var bedre at komme med nogle forslag og derigennem nå frem til en lov, der i langt højere grad svarer til tiden og

[Weikop.]

tilgodeser de rimelige krav og ønsker, der kan fremsættes både fra forbrugerside, herunder altså også turisternes side, og fra erhvervenes side.

Som jeg allerede har sagt, er vi af den opfattelse, at det foreliggende lovforslag er mindre heldigt affattet; men når jeg har sagt det, vil jeg også sige, at vi meget vel ser, at hvis en ordning som den foreslåede skal have nogen virkning i denne sommer — og det forstår jeg den højtærede minister ønsker — er det noget, man må gennemføre hurtigst muligt. Derfor vil vi efter omstændighederne medvirke til dette lovforslags gennemførelse.

Baunsgaard: Debatten her i dag har omend i meget afdæmpede vendinger alligevel afsløret, at der næppe er ret meget, der som lukkeloven kan sætte lidenskaberne i brand. Det viser sig også, at så snart man bevæger sig ind på lukkelovens område, kommer der ting frem, hvoraf man tydeligt kan se, at der er adskilligt i lukkeloven, der ville være naturligt at se på; men for hver berettiget interesse i ændring er der oftest en lige så rimelig interesse i modsat retning, så jeg finder det forståeligt, at den højtærede handelsminister ikke ønsker at gå videre end til denne lille, strengt nødvendige udvidelse.

Jeg tør ikke så afgjort som det ærede medlem hr. Albertsen udtale mig om befolkningstallets absolutte tilfredshed med de nugældende lukkelovsbestemmelser. Af og til kommer der i hvert fald modsatte synspunkter frem og ofte ført frem så stærkt, at jeg må sige, at jeg ikke alene ikke føler mig overbevist om, men at jeg nærer den største tvivl med hensyn til den absolutte og afgjorte tilfredshed. Men all right, jeg tilsiger det radikale venstres velvillige behandling af lovforslaget og tilsiger støtte til en hurtig behandling i udvalget.

Herluf Rasmussen: Jeg er i den lykkelige situation ganske lidenskabsløst at kunne deltage i diskussionen om disse ændringer i lukkeloven. Jeg har jo i min mangeårige virksomhed som politimand haft lejlighed til at se lukkeloven i praksis og på den anden side den evne, som borgerne har til uanset lukkelovens bestemmelser at få de

produkter, de gerne vil have, også når forretningerne er lukket.

Jeg kan godt se det friske initiativ, der ligger i at give turisterne lejlighed til at købe visse ting, og det ærede medlem hr. Albertsen nævnte bl. a., at målet for week-endbesøg ofte er København; jeg går ud fra, at det er derfor, man har taget Hovedbanegården og Kastrup Lufthavn med. Nu tror jeg nok, at hvis man skal se realistisk på tingene, må man tænke på, at der er en verden uden for København. Det er en kendt sag, at der f. eks. i Nordjylland kommer en hel del weekendturister fra Sverige. Nogle af dem er ikke Vorherres bedste børn, men der er trods alt også en del, der kommer for at se en lille smule af Ålborg og Vendsyssel og muligvis gerne vil have nogle ting med hjem derfra.

Det ærede medlem hr. Albertsen var inde på spørgsmålet om, hvorvidt campingpladserne skulle være godkendt, og det kan jeg fuldt ud tilslutte mig. Jeg vil dog gerne sige, at allerede nu er det sådan, at en hel del små købmandsforretninger er skudt op omkring disse campingpladser; deres indehavere håber netop gennem disse campingpladser at kunne skabe sig en levevej. Jeg ved ikke, om man skal opfatte det således, at handelsorganisationerne og erhvervsorganisationerne også har taget disse forretningsindehavere med på råd i anledning af talen om at etablere en ordning ud over den almindelige lukketid, eller om man muligvis skal drage disse forretninger, som givetvis er sæsonforretninger, og som lever af disse turister på campingpladserne, med.

Jeg har opfattelsen af, at dette forslag til lov om ændringer i lukkeloven vil kunne blive behandlet med den allerstørste saglighed i det udvalg, der vil blive nedsat, og jeg tilsiger min velvillige støtte.

Rimstad: Vi synes, at der i det foreliggende tilfælde er grund til at complimentere den højtærede handelsminister for det initiativ, der er taget for at afhjælpe de allerværste urimeligheder i den gældende lukkelov. Det er en god og nyttig ordning, at man herefter på lejrpladserne kan blive forsynet med det nødvendigste, selv om lukketiden ved ankomsten skulle være overskredet. Det er sådan set den samme

[Rimstad.]

ordning, der fra gammel tid har været gældende i havnene, hvor søfolk også ved forsinket ankomst, efter lukketid, har tilladelse til at indkøbe levnedsmidler o. lign. i skibsprovianteringsforretningerne.

Også bestemmelserne om dispensation fra lukketiderne i forretningerne på Hovedbanegården og i Kastrup Lufthavn hilser vi med glæde, for vi ser i det foreslåede arrangement begyndelsen til en fjernelse af det snæversyn, der har karakteriseret myndighedernes administration af borgernes vilje i dette spørgsmål. Selv om den ene på disse områder har svært ved at unde den anden noget — og det er jo tilfældet — kan vi vel endelig alle unde vort samfund det blomstrende turistliv, som mådelige kår for turisterne alt for længe har hindret i væksten.

Jeg vil i denne forbindelse gerne spørge den højtærede handelsminister, hvad grunden er til, at ændringsbestemmelserne kun skal gælde for Københavns Hovedbanegård. Efter vor opfattelse findes der også i det øvrige land et turistliv, som kan betinge, at lignende ordninger som den københavnske med fordel kan indføres dér. Selve arrangementet med at holde åbent på en banegård af hensyn til turisternes forsyning er en slags sikkerhedsventil, som den almindelige befolkning også kan have stor gavn af. Jeg tænker i denne forbindelse særlig på banegårdene i Århus, Ålborg, Odense og måske Fredericia. Burde man ikke undersøge, om ikke et behov også her er til stede?

Jeg har godt nok i den højtærede handelsministers fremsættelsestale bemærket den ulyst, som han giver udtryk for med hensyn til principielle drøftelser af lukkeloven ved denne lejlighed, og jeg forstår særdeles vel denne ulyst, som jeg bestemt ikke skal dadle den højtærede handelsminister for; vi ved jo alle, at lukkeloven er et meget ømtåligt problem for overordentlig mange mennesker. Men trods den højtærede ministers advarende ord over for at diskutere lukkeordningsprincipper vil jeg dog henlede hans opmærksomhed på en lukkeordning, som findes bl. a. i Skotland, og som synes at tilfredsstille mange af de implicerede parter. Derovre holder man både onsdag og lørdag som halv fridag i butikkerne, men til gen-

gæld holder man åbent noget længere de øvrige 4 dage i ugen, for at folk på kontorerne og på arbejdspladserne kan få bedre indkøbsmuligheder.

Jeg skal endelig nævne, at også vi i detaljer har kendskab til den henvendelse, som den højtærede handelsminister har modtaget fra kioskejerne om udvidelse af vareudvalget. Vi finder, at der i denne henvendelse er adskillige gode argumenter for at imødekomme de fremsatte ønsker, og ser gerne, at hensyn tages til dette under udvalgsbehandlingen.

I øvrigt skal vi som nævnt anbefale det foreliggende lovforslag.

Horn: Jeg har bedt om ordet for at fremføre et problem, som efter min formening burde løses i forbindelse med det foreliggende lovforslag om ændringer i lukkeloven.

Det drejer sig om handelen med benzin og andre brændstoffer fra tankstationer. Efter den gældende lovs § 4 h er benzinhandel undtaget fra lukkelovens bestemmelser. For så vidt er benzinhandlerne frit stillet med hensyn til, om de vil have åbent eller ej, men i virkeligheden er de det ikke, idet benzinimportørerne, navnlig hvor der er tale om forpagtninger, er imod, at benzinhandlerne, tankstationerne, aftaler turnusordninger. En gruppe af disse benzinhandlere kan derfor siges at have en ordning, som nærmest svarer til den, hovbønderne havde her i landet før 1788.

Centralforeningen af Benzinforhandlere i Danmark, som repræsenterer, jeg tror godt 3 000 medlemmer, har gentagne gange forsøgt at få disse stavnsbåndsvilkår ophævet, men forgæves. Allerede da man i 1949-50 arbejdede med den nugældende lukkelov i det høje ting, henvendte centralforeningen sig til folketinget og bad om støtte til at skabe sådanne arbejdsvilkår for dens medlemmer, som folk flest har her i landet, fordi foreningen under de forhandlinger, som indtil det tidspunkt var ført med importørerne, ikke havde kunnet vinde forståelse for ønsket om at skabe menneskelige arbejdsforhold.

Det fremgår af den betænkning, som det daværende folketingsudvalg afgav den 12. maj 1950, at udvalget havde beskæftiget sig med en henvendelse fra benzinforhandlerne og var helt klar over, at der var

[Horn.]

et problem for disse benzinformandlere, at pågældende udvalg var klar over, at ønsket om en turnusordning lød meget fornuftigt, og man var også klar over, at der var gjort mange forsøg på at skabe en turnusordning, således som vi kender det fra en række andre brancher. I udvalgsbetænkningen, der findes i tillæg B. 1949-50, sp. 1824, siger udvalget bl. a.:

„Udvalget har imidlertid fundet det rimeligt, at benzinformandlerne selv søger disse spørgsmål løst ad forhandlingsvejen.“

Udvalget vidste altså, at disse forhandlinger var strandet, men håbede på, at der dog skulle være mulighed for, at forhandling kunne optages på ny. Det hedder videre i udvalgets betænkning, at udvalget ønsker

„at give udtryk for, at man ville finde det rimeligt, at en turnusordning som den af benzinformandlerne ønskede blev gennemført.“

Denne betænkning blev afgivet med tilslutning fra alle partier, og alle folketingets medlemmer har godkendt den. Som det er skik og brug i det høje ting, fremtrådte denne udtalelse i betænkningen faktisk som en løftet pegefinder — sådan gør vi jo nu og da, når der er ting, som vi udmærket godt kan se bør være anderledes, men som vi ud fra vor demokratiske opfattelse helst ser at parterne selv finder en løsning på. Man forventede altså også her, at parterne skulle prøve at enes om at komme bort fra denne skammelige behandling af en gruppe medborgere. Med denne udtalelse fra det høje ting i ryggen gik så benzinformandlerne igen til forhandling med importørerne, sidst i april sidste år, for at få en ordening, idet forskellige turnusordninger har været prøvet, men er blevet stoppet, da i hvert fald de 4 store importører har nægtet at godkende, at forhandlerne lavede en turnusordning, en ordening, som naturligvis var opbygget på en sådan måde, at forbrugernes interesser i enhver henseende var tilgodeset.

Jeg forstår ærlig talt ikke, at danske kan lægge navn til kontrakter, som påbyder, at medborgere skal leve under sådanne forhold. Måske er det heller ikke danske, der dikterer det; måske er det kapital fra amerikanske firmaer eller fra andre steder, hvor den

nu har sin rod, som faktisk dikterer, hvordan det skal være. Det kender jeg ikke noget til, men jeg synes, at når det gennem 11 år ikke er lykkedes at få en ordening for disse folk — skønt folketinget faktisk har givet udtryk for, at de burde have en ordening — bør man nu tage spørgsmålet op, idet det jo ikke har været muligt at få de pågældende til at forstå, at alle danske har et rimeligt krav på at blive behandlet som folk flest her i landet — og den højtærede handelsminister gav jo i sin fremsættelsestale udtryk for, at denne lov havde virket sådan over for butikshandelen.

Jeg erkender, at handelsministeren kan sige til mig, at der findes andre områder, hvor mindre eller større grupper ikke har fået rimelige arbejdsforhold. Jeg husker et bestemt område, og det må vi nok inden ret længe se lidt på. Jeg tænker på de såkaldt trætte chauffører, som tvinges til at have en meget lang arbejdstid. Dette problem drøftede vi i færdselsudvalget i 1955. Vi måtte dengang give op — hvad jeg beklager — ligesom lukkelovsudvalget i 1950, men jeg synes ikke, at det kan være nogen begrundelse for, at man skubber dette spørgsmål fra sig; det har jo i høj grad relation til det færdselslovsforslag om fartbegrænsninger, om at skabe større sikkerhed, vi behandler. Alle ved, hvilken risiko det kan medføre, når chauffører er trætte.

Jeg synes altså, at man burde tage anledning til at henstille til den høje regering at søge at finde frem til en løsning af dette problem om benzinformandlernes lukketid, som for øvrigt også behandles på nordisk plan. Dissemennesker hører naturligt ind under lukkelovens område, og jeg beder den højtærede minister og det kommende udvalg om at følge denne sag med interesse. Jeg går ud fra, at foreningen vil henvende sig til udvalget for at give udtryk for sit synspunkt og henstille, at man nu søger at få en løsning som den, folketinget faktisk i 1950 nævnte var den rette.

Nogle kan mene, at vi ikke kan blande os i dette forhold — sådant synspunkt gav det ærede medlem hr. Anker Lau udtryk for — men når man har kunnet blande sig i det for en række andre medborgeres vedkommende, kan man også gøre det her. Når det som her faktisk drejer

[Horn.]

sig om en lille gruppe, som støder på vanskeligheder, de ikke selv kan løse, må det være lovgivningsmagten, der tager sig af det. Det kan ikke være sådan, at 4 store importører, som er mere eller mindre udenlandsk dirigeret, skal kunne tvinge hæderlige danske borgere ind under arbejdsforhold, der er dårligere end dem, vi normalt anser for rigtige her i landet. Jeg beder altså om, at dette problem må blive taget op.

Else-Merete Ross: Jeg forstår, at den højtærede handelsminister ikke ønsker principielle ændringer i lukkeloven, selv om der er modtaget en lang række henvendelser om lempelser på andre områder end dem, det foreliggende lovforslag tager sigte på. Det forekommer mig, at der, selv om der ikke sker større lempelser i denne omgang, dog vil være grund til at tage lukkeloven op til revision om ikke alt for lang tid. På ét punkt mener jeg det kunne være rimeligt at overveje, om man ikke allerede i denne omgang kunne gå et skridt videre. Jeg kommer her ind på det samme, som det ærede medlem hr. Rimstad omtalte.

Vi har her i folketinget fået tilsendt en skrivelse fra Foreningen af Kioskejere i Danmark og Storkøbenhavns Kioskejer-Forening, der beder om en motivering for, at billigbøger ikke må forhandles i kioskerne, idet man fremfører, at billigbøger ikke omfattes af boghandlernes og forlæggerens samhandelsbetingelser, og at enhver forretning med undtagelse af kiosker må forhandle billigbøger. Hvis kioskejerne har ret i deres påstand, forekommer det mig rimeligt at efterkomme deres ønske om at måtte forhandle billigbøger. Ofte nok beklages den store udbredelse af underlødige litteratur i form af visse ugeblade og tegneserier o. lign. Selv om jeg ikke tror, at den litteratur udryddes, mener jeg, at det vil være rimeligt at lade den konkurrere med billigbøger i kioskerne. Jeg henstiller til den højtærede minister og udvalget at se med velvilje på denne lille kulturelle forbedring.

For butikkerne både på lejrpladserne, på Hovedbanegården og i Kastrup Lufthavn skal der udarbejdes bekendtgørelse over, hvilke varer de må føre. For Hovedbanegårdens og Lufthavnens vedkommende er

der nævnt visse toiletartikler, der kan betegnes som nødkøb. Jeg går ud fra, at det samme gælder lejrpladserne. Jeg vil henstille, at udtrykket toiletartikler også kommer til at indbefatte nødvendige sanitetsvarer.

Vagn Bro: Jeg er i og for sig ked af, at vi ikke kan nå videre frem i retning af nogen større service over for den stærkt voksende turisme, der jo uomtvisteligt er et vigtigt led i den moderne samfundsøkonomi. Men jeg forstår på hele debatten, at det kan man ikke, og jeg skal også erkende, at det lovforslag, som foreligger her, betegner et skridt i den rigtige retning.

Jeg vil da gerne først sige til den højtærede handelsminister, at det er uomtvisteligt, at der, som det hedder, er en verden uden for Verona — hvis vi altså kan kalde Københavns Hovedbanegård og Kastrup Lufthavn med dette berømte navn. Vi har jo tusinder af samlingssteder ude i vort land, hvor der er mindst lige så mange mennesker som i de to nævnte trafikcentre; jeg tænker således på de meget store udstillinger. Jeg har for mit vedkommende en retssag i anledning af danske løggartneres udstilling nede på Vallø stift. Jeg mener, at der i løbet af godt 1 måned kom ca. 150 000 mennesker til denne udstilling ikke mindst fra udlandet, og de kunne ikke rigtig forstå, at tobak, film og fotografiske artikler samt visse kunstgenstande ikke kunne købes på en sådan udstilling.

Nu retter jeg så det spørgsmål til den højtærede handelsminister, om der efter ansøgning kan gives dispensation ved en sådan lejlighed, om det kan falde ind under den nugældende lovs § 3, stk. 3, eller om det kan falde ind under den kategori af handlende, som den sidste ærede taler nævnte, nemlig kioskejerne, lovens § 4 b. Jeg vil meget håbe, at der kan gives en sådan dispensation, så behøver vi i og for sig ikke at lave mere om på loven. Men i virkeligheden finder jeg det ganske urimeligt, at vi ikke stiller store ansamlinger af mennesker ude i landet lige med dem herinde, selv om jeg ønsker alt muligt godt for dem — jeg tror, at det ærede medlem hr. Herluf Rasmussen også var inde på dette.

Må jeg så lige til allersidst nævne et

[Vagn Bro.]

andet forhold. Den højtærede justitsminister har ved flere lejligheder ønsket mere politi. Det er derfor kun naturligt, at jeg spørger den højtærede handelsminister: hvor meget politi mener handelsministeren at den højtærede justitsminister yderligere vil tilstå ham? For jeg tør jo nok sige, at skal vi rundt omkring på alle landets campingpladser til at undersøge listerne for at se, om det er campingbeboerne, eller det er naboer ude fra sognene, der gerne vil ind at snuppe lidt en søndag, så bliver det mærkelige forhold — dette er for resten også henvendt til det ærede medlem hr. Horn. Så bliver det således her i Danmark, at alle holder søndag, men at politifolkene bliver dem, der overhovedet ikke kan få søndagshvile, og det kan dog ikke være den højtærede handelsministers mening.

Handelsministeren (Lars P. Jensen): Må jeg indlede med at takke samtlige ordførere for den venlighed, og jeg kan vel også tilføje den forståelse — hvormed dette lille og, som det er sagt flere gange, beskædne lovforslag er blevet modtaget.

Jeg giver det ærede medlem hr. Albertsen ret. Da vi i 1950 lavede lukkeloven — jeg havde selv fornøjelsen af at være formand for det udvalg, der lavede den dengang — blev der udført et meget grundigt arbejde. Jeg tror, udvalgsarbejdet strakte sig over 100 timer, og antallet af deputationer var stort. Jeg mener også, at hele spørgsmålet dengang blev kulegravet så grundigt, at der ikke skulle være nogen grund til — hvad det ærede medlem hr. Weikop også var inde på — at man nu skulle nedsætte en ny kommission. Det udvalgsarbejde, der blev foretaget i 1950, og den lov, der kom ud deraf, hvilede netop på en kommissionsbetænkning, som ikke var så gammel.

Jeg vil gerne understrege — det er også sagt, og det fremgår af lovforslagets beskædnenhed — at det ikke er tanken med dette — det har hverken været min eller regeringens tanke — at der skulle lægges op til en almindelig revision af hele lukkeloven. Jeg tror også, at det udvalg, som bliver nedsat, vil erfare, at det er vanskeligt at lave en lukkelov; lemper man her, så strammer man dér. Jeg tror, det ærede medlem hr. Anker Lau har ret i, at en

lukkelov, det er ikke et spørgsmål om retfærdighed eller ikke. Det er simpelt hen et spørgsmål om en balancekunst mellem forskellige erhvervsinteresser.

Det ærede medlem hr. Albertsen spurgte mig i forbindelse med spørgsmålet om kioskerne, om § 4 b kunne fortolkes på den måde, at ordet penne nu også skulle dække over begrebet kuglepenne. Dengang loven blev lavet, havde kuglepenne en helt anden pris end nu; nu er de betydelig billigere. Hvis jeg bekræftede, at denne opfattelse er rigtig, ville jeg ikke være sikker på, at den kunne stå for en domstol, men jeg vil bede udvalget tage spørgsmålet op og drøfte det, og hvis det fra udvalgets side bliver tilkendegivet i en betænkning, at kuglepenne kan sælges som penne, vil jeg tro, at man også fra domstolens og politiets side vil mene, at betegnelsen kuglepenne falder ind under betegnelsen penne i lovens forstand.

Endelig omtalte det ærede medlem hr. Albertsen, ligesom det ærede medlem hr. Weikop, spørgsmålet om sygehuskioskerne og det problem, der opstår for sygehusene, når disses besøgstider ændres. Jeg tror ikke, der ligger noget stort problem her. Det er min opfattelse, at sygehuskioskerne må falde ind under lovens § 4 f. Det vil sige, at det er salg, der må foregå med politiets tilladelse og på de af dette tilladte tider og på dertil af kommunalbestyrelsen godkendte pladser. Det skulle ikke være noget problem for de kommunale sygehuse at få godkendt en kiosk på sygehusets grund eller i sygehusets bygninger. Hvis det ikke er almindelig praksis, vil jeg bede udvalget tage det op i sit arbejde og gøre et par bemærkninger om det i betænkningen. Det må være rimeligt, at politiet er så smidigt her, at man indretter disses kioskers åbningstider, så de er i overensstemmelse med sygehusets besøgstider.

Det ærede medlem hr. Weikop sagde, at det, der skete her, sådan set kun var en legalisering af salget på Hovedbanegården, for det, der nu fandt sted, var, at man genoptog det salg, der blev forbudt, da politiet skred ind. Det er ikke helt korrekt. Det, der skete på Hovedbanegården, var, at der kom en anmeldelse fra visse erhvervsorganisationer over for en butik, der handlede med parfume, og så måtte politiet

[Handelsministeren.]

skride ind. Det er imidlertid ikke tanken, at det vareudvalg, der fremtidig skal være på Hovedbanegården, udelukkende skal være det, der blev forbudt af politiet.

Det ærede medlem hr. Weikop var ikke tilfreds med selve lovforslagets opbygning. Jeg går ud fra, at det drejer sig om den opbygning, der giver mig en bemyndigelse til at fastsætte vareudvalget. Når vi har gjort det på den måde, er det, fordi jeg mener, det er den mest smidige måde at gøre det på. Skulle vareudvalget fastsættes i loven, så skulle der, hver gang der var begrundelse for at ændre vareudvalget, en lovændring til. Der er jo også den mulighed, at vareudvalget på Københavns Hovedbanegård skal have en lidt anden karakter end vareudvalget i Kastrup Lufthavn. Derfor må det være rimeligt, at man ved denne bemyndigelseslovgivning har mulighed for at være — hvad jeg håber vi kan være — så smidige, at vi kan få præciseret vareudvalget, så det dækker de behov, der er på de to forskellige steder.

Det ærede medlem sagde endvidere, at der selvfølgelig ville ske nogle lovovertrædelser, når der nu skulle være en vareliste. Jeg kan ikke se, at det skulle blive sværere at holde styr på lovovertrædelser, fordi varerne bliver angivet i en bekendtgørelse, der bliver udsendt i henhold til denne bemyndigelseslov, fremfor i en dispensationsparagraf i lukkeloven.

Det ærede medlem hr. Weikop spurgte mig, om det udvalg, der var nedsat, og som har afgivet sin betænkning, var enig i det, der skete her. Nej; jeg er gået et stykke længere end det, der var enighed om i udvalget, idet der i udvalget kun var enstemmighed om selve problemet vedrørende campingpladserne, hvorimod problemet vedrørende Københavns Hovedbanegård og Kastrup Lufthavn var noget, som der ikke var enighed om, men som regeringen mente det var rimeligt at få med.

Jeg vil gerne takke det ærede medlem hr. Weikop for hans udtalelser, der gik ud på, at lovforslaget skulle gennemføres hurtigt; det er også min opfattelse, at vi skulle se, om vi kunne komme igennem ret hurtigt, således at ordningen kunne træde i kraft så snart som muligt af hensyn til den kommende turistsæson.

Det ærede medlem hr. Herluf Rasmussen var inde på spørgsmålet om andre steder end Københavns Hovedbanegård. Det er klart, at det spørgsmål også er blevet rejst i udvalget og har været med i overvejelserne, inden dette lovforslag blev fremsat. Statsbanerne havde ønsket, at bestemmelserne skulle omfatte både Københavns Lufthavn og SAS-hotellet i København og hovedbanegårdene i Århus, Odense og Ålborg samt færgestationer i Halskov, Knudshoved, Rødby Havn og Helsingør, og vi kan vel blive ved at nævne sådanne steder, for skal den ene med, skal den anden også; skal Ålborg med, skal også Fredericia og Odense, og hvorfor skal vi ikke tage Hirtshals, Esbjerg og Frederikshavn med, som har forbindelse udadtil? Og sådan kunne vi blive ved. Derfor er vi blevet enige om, at vi skulle begrænse ordningen.

Jeg tror, det ærede medlem hr. Vagn Bro ramte helt rigtigt, når han sagde, at der jo er tusinder af andre steder ude omkring i landet, som burde ind under samme bestemmelser, og her er vi ved sagens kerne. Skal vi gå længere end her foreslået, kommer der tusinder af steder landet over, som vi også må tage ind under bestemmelserne.

Det ærede medlem hr. Herluf Rasmussen spurgte, om købmanden uden for campingpladsen nu ikke ville blive generet, når man giver dem, der bor inde på campingpladsen, eller kioskerne dér, en særlig ret. Jo, og det er også derfor, der er foretaget den begrænsning, som det ærede medlem hr. Weikop gjorde noget vrøvl over. Man har begrænset både åbningstiden og vareudvalget, og man har foretaget begrænsning med hensyn til forbrugerne, fordi der kunne være problemer, hvis man gav frit slag inden for campingpladserne for andre end disse beboere og for varer, som går længere end det, som vi mener dækker det nødvendige behov.

Dette er også et svar til det ærede medlem hr. Rimstad, som endvidere sagde, at man burde skele til Skotland, hvor man havde en ordning, som det ærede medlem opfattede som mere smidig end den foreslåede. Jeg er ikke i tvivl om, at hvis vi ville revidere lukkeloven, så kunne vi foretage så mange kombinationer, at vi nok kunne finde en, der lignede den i Skotland;

[Handelsministeren.]

men som sagt, det er ikke i øjeblikket meningen, at vi skal ændre noget i selve lukkelovens § 2, i selve lukketiderne.

Endelig var det ærede medlem hr. Rimstad inde på spørgsmålet om kioskerne. Jeg har haft besøg af kioskejerne, og jeg ved, at de vil komme til udvalget, ligesom jeg ved, at der ligger en meget lang ønskeliste fra kioskejerne om at få øget deres vareudvalg.

Det ærede medlem hr. Rimstads udtalelser om billigbøger og film kunne måske umiddelbart synes rimelige; men vi må huske, at de varer, som man nu giver kioskerne yderligere at handle med, betyder en konkurrence for andre butikker, der handler med de varer, men som ikke må holde åbent døgnet rundt, således som kioskerne må.

Jeg kan i denne forbindelse nævne, at hvis man f. eks. gav kioskerne ret til at handle med film, burde man vel også ændre lukkelovens § 10, der siger, at fotografers atelierer, som har lov til at holde åbent lørdag og søndag, i denne åbningstid ikke må handle med film. Det er altså ikke så enkelt, som det ser ud til; det trækker en hel masse konsekvenser med sig.

Det ærede medlem hr. Horn var inde på spørgsmålet om benzinformidlerne. Jeg kan godt huske den diskussion, der var i det sidste lukkelovsudvalg, og jeg tror også, at vi med en bemærkning i betænkningen erkendte, at vi ikke ad lovgivningsvejen kan løse spørgsmålet. Det tror jeg heller ikke vi kan på nuværende tidspunkt. Vi har imidlertid ikke i handelsministeriet, så vidt mig bekendt, modtaget nogen henvendelse fra benzinformidlerne, men jeg skal på den givne foranledning gerne tage en samtale med benzinselskaberne og se, hvordan hele deres kontraktssystem er bygget op i relation til disse forhandlere.

Det ærede medlem fru Else-Merete Ross var også inde på spørgsmålet om kioskerens vareudvalg og nævnte billigbøgerne. Jeg erkender, at det er et problem, men det er ikke så enkelt. Når man siger, at de blot må handle med de bøger, som ikke er inde under boghandlernes forhandlingsbetingelser, vil jeg gerne understrege, at det er for så vidt rigtigt; men forhandlingsbetingel-

serne gælder jo ikke børnebøger, ikke skolebøger og heller ikke lærebøger, så dér er det heller ikke så enkelt, som kioskejerne stiller det op. Når det ærede medlem siger, at alle andre må handle med bøger, det er blot kioskerne, der ikke må det, er det dog sådan, at de, der skal handle med bøger, skal lukke i henhold til lukkelovens § 2.

Det ærede medlem hr. Vagn Bro var inde på en speciel sag, og selv om jeg ikke har haft lejlighed til at granske sagen, har jeg fået oplyst af det ærede medlem her og ved en skrivelse ovre fra ministeriet, at det drejer sig om blomsterudstillinger på Vallø. Så vidt jeg kan se, kan disse udstillinger, når man ser bort fra salg af tobak og film, finde sted med politiets tilladelse, og det skulle vel ikke være svært for det ærede medlem at overtale politimesteren i den kreds til at give denne tilladelse. Derimod er det noget sværere, når det drejer sig om tobakssalg, for så skulle der være tale om forlystelseshaver, og jeg tvivler på, at Vallø Slotspark kan komme ind under dette begreb. Det samme gælder for films vedkommende. Man kan ikke kombinere to bestemmelser i henhold til lukkelovens § 9, således at film kan komme med, når tilladelse bliver givet efter § 4 f. Med hensyn til kunstgenstande skulle der sådan set ikke være noget problem, såfremt kunstgenstandene er, som der står i lukkeloven, af ringe værdi.

Jeg takker for velvillig behandling. Jeg er selvfølgelig villig til at drøfte alle de spørgsmål, der er rejst, og som bliver rejst, i et kommende udvalg.

Albertsen: Det er kun en kort bemærkning til det ærede medlem hr. Anker Lau, som i sin anbefaling af forslaget drog den konklusion, at venstre havde fået ret i sine betragtninger, som var fremført, da loven var til behandling her i 1950. Jeg har ved et studium af referaterne bemærket, at på det tidspunkt var der to ordførere for det parti, som det ærede medlem hr. Anker Lau nu repræsenterer, nemlig dels en ordfører for partiet venstre, som gik blankt imod ud fra det, jeg nævnedes før med hensyn til lovbestemt weekend, hvori mod repræsentanten for hovstadens venstre, daværende folketingsmedlem Boye

[Albertsen.]

Meyer, tog et andet standpunkt. Jeg husker vist ikke meget fejl, når jeg erindrer, at på det tidspunkt var det ærede medlem hr. Anker Lau valgt af hovedstadens venstre, og jeg er altså lidt i tvivl om, hvorvidt det er hovedstadens venstre, der har fået ret, eller det er venstre, der har fået ret. Det ærede medlem hr. N. Chr. Christensens bemærkninger, husker jeg, gik ud på, at de handlende ville bittert fortryde lovfæstet weekend. Det tror jeg ikke er den konklusion, man kan drage på basis af de 10 år, der er gået, hvorfor jeg mener, at bemærkningen ikke helt svarer til den stedfundne udvikling og til den opslutning omkring lukkeloven, der har fundet sted fra erhvervsorganisationernes side.

Jeg er ked af det, hvis mine varme ord om lukkeloven har givet anledning til voldsomme reaktioner hos det ærede medlem hr. Weikop. Jeg bemærker, at ved lovens behandling i 1950 var det ærede medlem ordfører for det konservative folkeparti og tilhænger af loven. Jeg forstår også, at bortset fra lidt kritiske bemærkninger var det ærede medlem også stort set enig i lovens bevarelse og i de ændringer, der her er foreslået.

Weikop: I mit første indlæg sagde jeg, at jeg gerne ville afstå fra at komme ind på alle mulige spørgsmål i forbindelse med lukkeloven, idet jeg, bortset fra formen, som jeg kritiserede, mente, at det var hensigtsmæssigt at få forslaget gennemført hurtigst muligt. Men når jeg sagde, jeg ville afstå fra det, var det under den forudsætning, at andre også ville gøre det. Den højtærede minister har jo selv slået meget tydeligt fast, at han mente, man skulle begrænse sig til det spørgsmål, der var nedfældet i nærværende lovforslag. Men jeg må rigtig nok sige, at når jeg nu hørte det ærede medlem fru Else-Merete Ross, når jeg hørte det ærede medlem hr. Horn og også det ærede medlem hr. Vagn Bro og andre, talte

de jo om noget ganske andet end dette forslag. De taler faktisk for, at nu skal loven ændres på det og på det punkt, hvad enten det nu drejer sig om benzinførhandlere eller billigbøger. Det er egentlig udmærket: ærede medlemmer har fået henvendelser, og så tager de blandt andre dem i favn, som har sendt skrivelse ind om billigbøger. Jeg vil da gerne sige, at jeg for mit vedkommende er sådan indstillet, at for min skyld må kioskindehaverne sælge alle de billigbøger, de har lyst til, men jeg er ganske klar over, som også den højtærede handelsminister siger, at der godt kan komme nogle komplikationer ved at give tilladelse.

Jeg vil til sidst sige, at hvis det er meningen, at lukkeloven skal drøftes på bredere grundlag, så er jeg også meget parat til det, men jeg vil ikke nu sinke forhandlingerne. I givet fald vil jeg tage alle de spørgsmål op, som jeg har lyst til, og så skal udvalget komme til at behandle dem.

(Kort bemærkning).

Vagn Bro: Jeg må sige til den højtærede handelsminister, at udstillingstilladelsen skal vi nok klare. Men problemet er altså, om man ikke ligesom i centret i København kan få en dispensation. Nu skal jeg selvfølgelig forelægge for Vallø stifts kurator, om vi skulle slå et par karuseller op ude hos damerne på Vallø. Så blev der jo en forlystelsespark, og så har jeg lov til at give tilladelse til salg af tobak.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Albertsen: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ydelse af ekstraordinær hjælp til langvarigt arbejdsløse [af Chr. Madsen m. fl.].

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 789, fremsættelsen i tidenden sp. 1314).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Socialministeren (Bomholt): I det foreliggende forslag til lov om ydelse af ekstraordinær hjælp til langvarigt arbejdsløse er det foreslået, at der til sådanne medlemmer af anerkendte arbejdsløshedskasser, som har haft mindst 90 dages ledighed i perioden fra 1. oktober 1960 til 31. marts 1961, ydes en ekstraordinær hjælp på 125 kr. til forsørgere og 85 kr. til andre forsikrede. Der foreslås endvidere statsrefusion efter bestemmelserne i arbejdsløshedslovens § 13.

En tilsvarende ekstraordinær hjælp er senest ydet i 1959 på grundlag af den efter regeringens forslag gennemførte lov af 15. april 1959, altså for 2 år siden. Så vidt jeg kan se, er der også tale om en afskrift af denne lov, idet dog kasserne dengang fik adgang til at yde denne hjælp uden stats-tilskud.

Begrundelsen for at yde hjælpen var navnlig den omstændighed, at understøttelserne dengang var blevet relativt forringet i forhold til arbejdslønnen og i forhold til sociale ydelser. Forholdet er anderledes i dag. Som bekendt gennemførtes ved loven af 13. april 1960 en forhøjelse af satserne, samtidig med at der indførtes andre bestemmelser, som tog sigte på at effektivisere den offentlige arbejdsanvisning. Jeg mener derfor, at der ikke er et væsentligt behov for at yde en hjælp som den foreslåede; der foreligger ikke nogen anmodning fra Arbejdsløshedskassernes Samvirke. Der er jo ifølge forsørgslovens § 293 mulighed for at yde en supplerende hjælp i den enkelte kommune. Det er arbejdsløshedsloven og forsørgsloven, der skal bære de kommende situationer. Vi må, så vidt det overhovedet er gørligt, bort fra tillægslovene. Skal der ændres, må der ændres i hovedlovene.

Skulle der blive nedsat et udvalg, er jeg naturligvis villig til at tilstille det nærmere

oplysninger vedrørende arbejdsløshedssatser, hjælpeformer m. v.

Ordføreren for forslagsstillerne (Chr. Madsen): Det var jo meget svært at høre, hvad den højtærede socialminister sagde i sit indlæg, men jeg fik i hvert fald det ud af det, at socialministeren ikke mener, at forholdene er de samme nu, som de var i 1958-59, og at han som følge deraf ikke var indstillet på at medvirke til dette lovforslags gennemførelse.

Det er rigtigt, at der er sket ændringer med hensyn til arbejdsløshedsunderstøttelserne, de er blevet forhøjet; men det er også rigtigt, at der trods al tale om høj beskæftigelse her i landet er mennesker, der går arbejdsløse i lang tid og som følge heraf har en meget lav indkomst. En familieforsøger med et par børn vil, når han får arbejdsløshedsunderstøttelse hele året rundt, have omkring 7 000 kr. i understøttelsesindtægt.

For nogle aftener siden var der i TV en udsendelse, der omhandlede dette problem. Jeg så den ikke selv, men jeg har læst Aktuelt's leder den 15. marts — jeg beder om tilladelse til at citere — hvori man skriver:

„Vi har høj beskæftigelse. Vi har ganske vist alle været klar over, at der findes et fænomen som arbejdsløshedser. Arbejdsløshedsstatistikken har fortalt os det. Men hvor langt stærkere virker det ikke på en fjernsynsskærm at se og høre folk, der har været uden arbejde i mere end et år, fortælle om en fremtid uden håb.“

Sådan forholder det sig for mange af vore medborgere. De er i en fortvivlet økonomisk situation, de har en fremtid uden håb. Det er egentlig meget mærkeligt, at vi i en periode med højkonjunktur, i en periode, hvor der er mangel på arbejdskraft, har nogle områder, hvor arbejdsløsheden er meget høj. Der må jo ske noget, som man ikke er helt klar over i det høje folketing, noget, som vi ikke griber helt ind over for. Her i København med forstæder og på øerne som helhed har man en gennemsnitlig arbejdsløshedsprocent på 4,4-6,7. I Nord- og Vestjylland er der en gennemsnitlig arbejdsløshedsprocent på 9,6-